

Vergaderjaar 2019–2020

31 477

Bestrijden witwassen en terrorismefinanciering

Nr. 42

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2019

Op donderdag 26 september jongstleden heeft ABN AMRO bekend gemaakt dat het Openbaar Ministerie een onderzoek is gestart naar de bank in verband met de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Uw Kamer heeft in de regeling van werkzaamheden van 26 september jongstleden verzocht om een brief hierover (Handelingen II 2018/19, nr. 5, Regeling van werkzaamheden). Hierbij is verzocht in te gaan op wat zich nu voordoet bij ABN AMRO, mijn betrokkenheid hierbij, wat de banken nog meer kunnen doen om witwassen tegen te gaan en wat deze ontwikkeling betekent voor het verkopen van de aandelen van ABN AMRO. Hieronder ga ik op deze zaken in.

Onderzoek door het Openbaar Ministerie

Op maandag 23 september jongstleden ben ik door de ambtelijke top op de hoogte gesteld dat er door het Openbaar Ministerie een onderzoek is gestart naar ABN AMRO. Nadat ABN AMRO op donderdagochtend 26 september naar buiten bracht dat dit onderzoek loopt, heb ik diezelfde dag de voorzitters van het bestuur en de raad van commissarissen van ABN AMRO in een gesprek om een toelichting gevraagd. NLF1 was eveneens bij dit gesprek aanwezig. ABN AMRO heeft publiekelijk aangegeven volledig mee te werken aan het onderzoek van het Openbaar Ministerie. Het is aan het Openbaar Ministerie om het onderzoek te verrichten. Ik kan geen uitspraken doen over dit onderzoek. De Nederlandsche Bank heeft aangegeven dat zij vanwege toezichtvertrouwelijkheid geen informatie kan verstrekken over dit individuele geval.

Vervulling poortwachtersfunctie

Ik heb samen met de Minister van Justitie en Veiligheid op 30 juni van dit jaar een plan van aanpak witwassen aan uw Kamer gezonden (Kamerstuk 31 477, nr. 41). Dit plan is in samenspraak met de betrokken publieke en private partijen tot stand gekomen en deze partijen onderschrijven dit

plan. Samen met publieke en private partijen gaan we deze opgave aan vanuit ieders rol en verantwoordelijkheid. Private partijen hebben als poortwachter een verantwoordelijkheid om te voorkomen dat hun dienstverlening wordt gebruikt voor witwassen en financieren van terrorisme. Het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme is een belangrijke maatschappelijke en wettelijke taak die banken adequaat behoren te vervullen. De instellingen moeten hiertoe verbeteringen doorvoeren en investeringen plegen. Het is daarbij van belang dat bestuurders van financiële instellingen hun verantwoordelijkheid nemen en integriteit boven commercie stellen. Wij blijven hiervoor aandacht vragen van bestuurders.

Tegelijkertijd hebben wij bekeken hoe we de instellingen kunnen helpen bij de vervulling van hun taak. Expertise en kennis is essentieel voor een effectieve vervulling van de poortwachtersfunctie. Daarom is het van belang dat publieke en private partijen, en private partijen onderling, elkaar vinden en samenwerken bij het maken van beleid en delen van kennis. Informatie-uitwisseling kan een belangrijke bijdrage leveren om de vervulling van de rol van poortwachter effectiever te maken, zeker als het fenomenen betreffen die een individuele instelling overstijgen. Binnen de publiek-private samenwerking worden verschillende goede initiatieven ontwikkeld, waaronder de Serious Crime Task Force. Daarnaast kunnen banken zowel op het verrichten van klantonderzoek als transactiemonitoring samenwerken. Hier lopen voorbereidingen voor. Uit het onderzoek naar gegevensuitwisseling dat ik samen met de Minister van Justitie en Veiligheid heb gedaan, blijkt dat hier nog enkele wettelijke belemmeringen voor bestaan. Wij hebben een wetsvoorstel in voorbereiding om deze belemmeringen weg te nemen. Daarnaast zijn er door de banken enkele suggesties gedaan voor toegang tot informatie. Dit betreft gebruik van het BSN, toegang tot gegevens in de basisregistratie personen en tot gegevens in het afgesloten gedeelte van het UBO-register. Gezien het feit dat dit persoonsgegevens betreft en hier nadrukkelijk vragen omtrent proportionaliteit en subsidiariteit spelen, leggen wij deze zaken voor aan de Autoriteit Persoonsgegevens alvorens hierover een besluit te nemen. De adviesaanvraag hiervoor is onlangs verzonden.

Belang in ABN AMRO

Op dit moment heeft de Nederlandse staat, via NLFI, een belang van 56,3% in ABN AMRO. Als certificaathouder sta ik op afstand van ABN AMRO. Het bestuur van ABN AMRO bestuurt onder toezicht van de raad van commissarissen. De aandeelhouder is niet betrokken bij de dagelijkse bedrijfsvoering van de vennootschap.

In het regeerakkoord is opgenomen dat ABN AMRO zo snel als verantwoord mogelijk is, volledig naar de markt wordt gebracht. Dit geldt nog steeds. De timing van dergelijke transacties wordt bepaald op basis van verschillende factoren, zoals de ontwikkeling van de aandelenprijs, open en gesloten periodes, interesse bij investeerders en de marktomstandigheden. NLFI weegt deze factoren voordat zij mij adviseert om aandelen te verkopen. Ik kan geen verdere mededelingen doen over de rationale van de timing of de omvang van de verkoop van het aandelenbelang in ABN AMRO. Deze informatie zou koersgevoelig kunnen zijn en openbaarmaking daarvan zou een negatief effect op voorgenomen transacties kunnen hebben.

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra